

Opgave 5 – Brazilië: Inheemse talen in Brazilië

Bij deze opgave horen de bronnen 11 en 12.

Gebruik bron 11 en het kaartenkatern.

In het noordwesten van Brazilië konden veel verschillende talen ontstaan.

- 2p **17** Leg uit dat juist daar veel verschillende talen konden ontstaan.
Je uitleg moet een oorzaak-gevolgrelatie bevatten.

In het begin van de koloniale periode nam het aantal talen in Brazilië toe.

Later tijdens de koloniale periode nam het aantal talen juist af.

- 2p **18** Geef een oorzaak waardoor het aantal talen in Brazilië
– in het begin van de koloniale periode toenam;
– later tijdens de koloniale periode juist afnam.

Gebruik bron 11.

De kaart in bron 11 geeft geen volledig beeld over de culturele diversiteit in Brazilië.

- 2p **19** Geef
– hiervoor een reden vanuit de sociaal-culturele dimensie;
– een reden waarom deze stippenkaart geen geschikte kaartvorm is om de spreiding van talen weer te geven.

Gebruik bron 12.

Stelling: de voorlichting en workshops die de Pataxó in Paraty geven, dragen bij aan een betere beeldvorming van inheemse bevolkingsgroepen in Brazilië.

- 2p **20** Geef een argument
– voor deze stelling;
– tegen deze stelling.

Opgave 5 – Brazilië: Inheemse talen in Brazilië

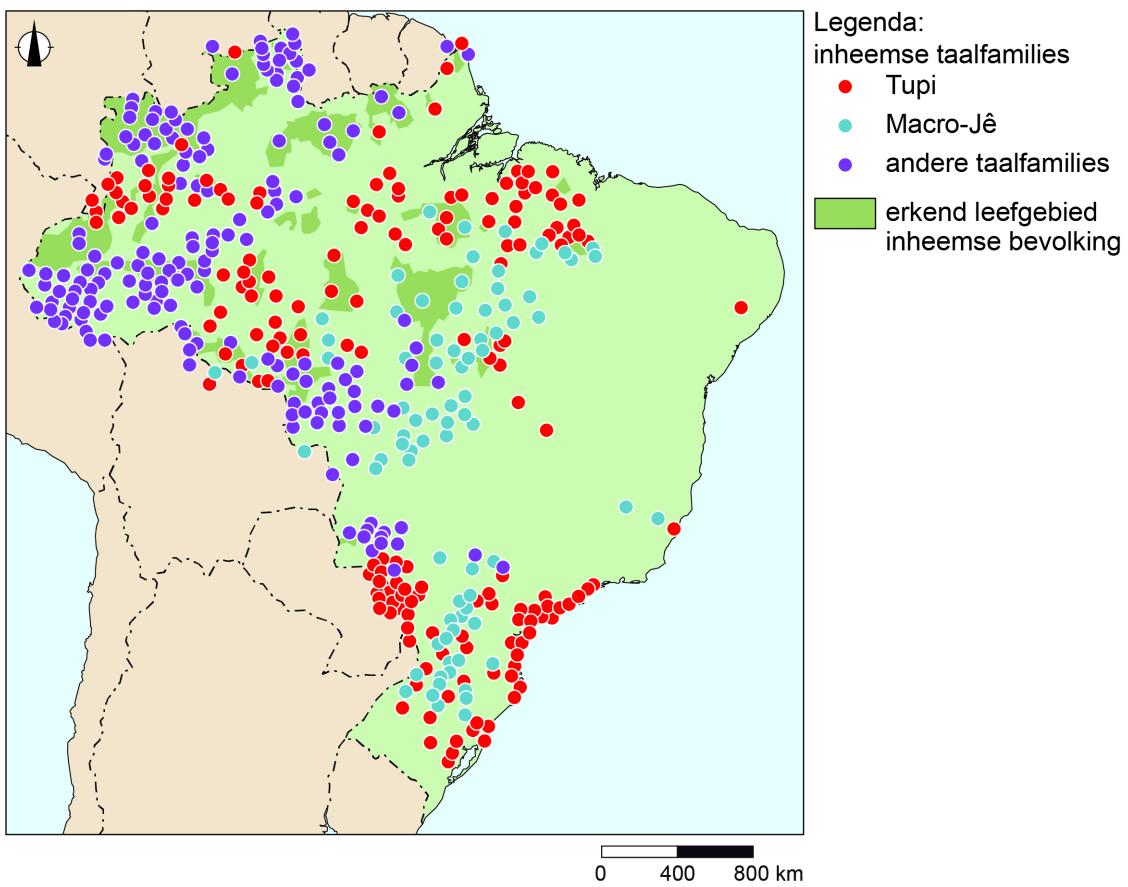
bron 11

Inheemse talen in Brazilië

De etnische samenstelling van de Braziliaanse bevolking is divers. Ook de culturele diversiteit is hoog. Volgens het Braziliaanse Instituut voor Geografie en Statistiek telt het land 305 inheemse volksgroepen en 274 verschillende talen.

Op onderstaande kaart is elke inheemse taal aangegeven met een stip. Inheemse talen die dezelfde moedertaal hebben, maken deel uit van één taalfamilie. In Brazilië zijn Tupi en Macro-Jê de grootste taalfamilies.

Spreiding van inheemse talen in Brazilië

bron 12

De Pataxó, een inheems volk in Brazilië

De Pataxó zijn een inheems volk dat eeuwenlang in het oosten van Brazilië leefde. Door de opkomst van plantagelandbouw tijdens de koloniale periode veranderde het oosten van Brazilië sterk. De Portugese kolonisator verdreef de Pataxó en dwong hen traditionele gebruiken en de eigen taal te verbergen. Een deel van de mensen trok naar de steden. Anderen stichtten nieuwe gemeenschappen, vooral in het zuiden van de staat Bahia. Nabij Rio de Janeiro hebben de Pataxó een kleine gemeenschap in het kustdorpje Paraty.

Deze gemeenschap leeft deels traditioneel en kan door toeristen en schoolkinderen worden bezocht. De Pataxó geven in Paraty voorlichting en workshops over traditionele gebruiken en gewoonten van hun volk.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.